

Is deze **erfenis** te redden?

Uit de praktijk van de erfenismediator

DE OUDSTE BROER WIL ALLES VOOR HET ZEGGEN HEBBEN

Oudste broer Johan regelde de financiën van de ouders. Nu zij zijn overleden, stelt hij voor hij regelt dat alle vijf de kinderen een cash bedrag erven. Maar zijn jongere broer wil openheid van zaken.

Tekst Wilma van Hoeflaken | Foto's Getty images, Shutterstock

De zaak:

Johan vindt dat hij als oudste zoon in zijn eentje de nalatenschap van zijn overleden ouders mag afhandelen. Dat is de gewoonte in hun cultuur. Zijn drie zussen durven niet tegen hem in te gaan. Maar broer Marlon wil inzage in de financiën van hun ouders. Als Marlon ziek wordt, behartigt zijn echtgenote Peggy zijn belangen. Hoe kan zij ervoor zorgen dat Johan openheid van zaken geeft?

De inzet:

Waarschijnlijk zo'n
€100.000

Johan voelt zich als oudste kind verantwoordelijk voor zijn ouders. Toen hij trouwde, ging hij met zijn vrouw in dezelfde straat wonen als zij. De ouders, die begin jaren 50 uit Indonesië naar Nederland verhuisden, leunden sterk op hun oudste kind, vooral toen ze ouder werden. Als ze naar de dokter of het ziekenhuis moesten, ging Johan mee. Hij deed ook samen met zijn moeder de boodschappen en regelde de geldzaken van zijn ouders. De moeder overleed in 2020 en de vader in 2022.

Johan bemoeit zich met alles

Johans drie zussen en broer Marlon spraken hun ouders nooit alleen. Als zij bij hen op bezoek gingen, was Johan er altijd. De zussen en broer zijn een beetje bang voor hem. Johan bemoeit zich met alles en heeft overal een mening over. Marlon heeft vaak ruzie met zijn broer. Hij pikt het niet dat Johan zich zelfs bemoeit met de opvoeding van zijn kinderen en kleinkinderen, de kleding die hij draagt, het eten dat Peggy kookt of waar ze heen gaan met vakantie. Nadat moeder en vader overleden zijn, roept Johan de

De andere kinderen willen van Johan weten hoeveel geld er stond op de rekening van hun ouders

familie bij elkaar. Hij zegt dat hij de erfenis wil verdelen. De ouders woonden in een huurhuis en vader had een aardig pensioen. Johan wil zijn zussen en broer elk een contant bedrag geven. “We krijgen alle vijf evenveel”, zegt hij. Marlon is het niet eens met de gang van zaken. Hij vindt dat Johan inzage moet geven in de geldzaken van hun ouders. Hoeveel stond er op hun bankrekening? Kan Johan afschriften laten zien van de afgelopen jaren, waarin hij alle boodschappen deed en de financiën van hun ouders regelde? En waarom wil hij een contant bedrag geven en het geld niet overmaken naar hun bankrekeningen? En is er al erfbelasting betaald? Johan wil deze informatie niet geven. Hij zegt: “In onze cultuur is het de gewoonte dat de oudste alles afhandelt en dat doe ik ook, naar eer en geweten.”

Diagnose alzheimer

De zussen zijn het met Marlon eens. Maar ze zijn bang voor hun bazige oudste broer, die scherp uit de hoek kan komen. Ze zeggen: “Laten we dat geld maar aanpakken.” Marlon had niet anders verwacht, maar hij is teleurgesteld. In diezelfde periode laat zijn geheugen

hem steeds vaker in de steek en is hij soms warrig. Zijn vrouw Peggy maakt zich daar zorgen om. In 2023 wordt de diagnose alzheimer gesteld. Marlon gaat hard achteruit. Johan is zeer begaan met Marlon. Hij biedt aan Marlon af en toe gezelschap te houden, zodat Peggy de kans heeft om iets voor zichzelf te doen.

Peggy laat het er niet bij zitten

Johan stelt Peggy voor om de erfenis af te handelen. “Dan kunnen Marlon en jij nog iets leuks doen met het geld”, zegt hij. Daar wil Peggy niets van weten. Marlon was er altijd sterk op tegen dat Johan het geld zomaar, zonder toelichting, zou verdelen. Peggy vindt het heel belangrijk dat zij de belangen van haar man behartigt. Zij zegt tegen Johan dat hij moet vertellen hoe het er financieel voorstaat. Johan wordt woedend en vraagt waar zij zich mee bemoeit. Johan verbreekt het contact met Peggy en komt ook niet meer bij Marlon. De drie zussen en hun echtgenoten komen nog wel, maar houden dat geheim voor Johan. Peggy is vastbesloten: Johan moet openheid van zaken geven.

Sla om voor het antwoord van de mediator ►

Is deze **erfenis** te redden?

Dr. mr. Fred Schonewille
is legal mediator,
gespecialiseerd in
nalatenschapsmediation,
oud-notaris en een van
de oprichters van
allesovererven.nl.

‘Peggy nam contact met mij op. Een gerechtelijke procedure beginnen tegen haar zwager ging haar te ver. Mediation leek haar een mooie oplossing. We stelden samen vast dat de kans klein was dat Johan zou instemmen met mediation en de kans groot was dat haar schoonzussen zich afzijdig zouden houden. Dus besloten we dat ik als mediation advocate in opdracht van Peggy zou proberen de zaak vlot te trekken. Je zou dit ‘eenzijdige mediation’ kunnen noemen.

Johan wil als oudste broer alles zelfstandig afhandelen. Hij zegt dat dit in hun cultuur de gewoonte is. Dit gewoonterecht, ook wel ‘adat’ genoemd, botst met het Nederlandse rechtssysteem. In Nederland moet iedereen akkoord zijn met een overeenkomst over de verdeling van een erfenis. Het is niet zo dat de meerderheid beslist. Als één persoon niet wil tekenen, gaat het niet door. Je mag een nalatenschap best op basis van andere regels afwickelen, zoals Johan wil, maar dan moet iedereen het ermee eens zijn. En Marlon – en nu in zijn plaats Peggy – is het er niet mee eens.”

Toch maar een advocaat erbij

“Ik probeerde op allerlei manieren contact te krijgen met Johan. Hij reageerde afwijzend. In dit soort situaties werk ik samen met een advocaat. Zo kun je de druk opvoeren als er geen andere weg meer overblijft. De advocaat stuurde een aangetekende brief naar Johan. Hierin staat dat we naar de rechter stappen als Johan geen openheid van zaken geeft en niet bereid is de nalatenschappen gezamenlijk af te wikkelen. Overigens kon de advocaat die brief niet zomaar sturen. Eerst moest Peggy regelen dat zij formeel mag optreden namens Marlon nu hij wilsonbekwaam is. Peggy heeft bij de rechtbank het instellen van een bewind aangevraagd over het vermogen van Marlon. Vervolgens benoemde de rechter

haar tot Marlons bewindvoerder. Daarna moest Peggy aan de rechter toestemming vragen om de advocaat deze brief te laten schrijven. Dat zorgde voor een paar maanden vertraging. Dit kun je voorkomen door in een eerder stadium bij de notaris een levenstestament op te stellen, waarin je aangeeft wie jou mag vertegenwoordigen als je dat zelf niet meer kunt. Als je wilsonbekwaam bent, kan dat uiteraard niet meer. De brief van de advocaat was effectief. Johan nam meteen contact met mij op en zei dat hij geen rechtszaak wilde. Hij had het allemaal niet zo bedoeld, Peggy had hem verkeerd begrepen. Van zijn bazigheid was niet veel meer over. Johan zei dat hij graag wilde meewerken. Binnenkort zitten we aan tafel, Johan, Peggy, de drie zussen en ik. Ik ben optimistisch. Ik denk dat het mogelijk is om goede afspraken te maken.”

Hoeveel geld heeft Johan uitgegeven?

“Het is belangrijk dat Johan rekening en verantwoording aflegt. Peggy en haar schoonzussen weten niet eens hoe groot de nalatenschap is. Ze vermoeden dat het om zo’n €100.000 gaat, want dat bedrag is een keer genoemd. Maar eigenlijk hebben ze geen flauw idee. Johan heeft jarenlang de geldzaken van zijn ouders geregeld en deed boodschappen met hun pinpas. Peggy wil zien of dat acceptabele bedragen zijn. Ook wil ze weten hoeveel contant geld er is opgenomen in al die jaren. Ze wil transparantie. Misschien blijkt dat Johan de geldzaken keurig heeft geregeld. Dan kan de nalatenschap eindelijk worden afgehandeld.

Het kan ook zijn dat er grote bedragen zijn gepind en dat er onevenredig veel geld is uitgegeven aan boodschappen. Daar moet Johan dan een verklaring voor geven. Voor Peggy draait het erom dat er recht gedaan wordt aan de behoefte van Marlon aan openheid. Daarin is nu een belangrijke stap gezet.” ■

Deze pagina is opzettelijk leeg

OPROEP

Red mijn erfenis!

Is er gedoe over een erfenis die u heeft gekregen? Of twijfelt u juist over het goed nalaten van uw eigen erfenis?

Leg uw zaak voor aan onze redactie, dan denken deskundigen voor u na over een oplossing.

We behandelen uw vraag natuurlijk anoniem. U kunt uw vraag sturen naar geldenrecht@plusmagazine.nl